

Г. В. СТАРКОВА, кандидат культурології, доцент кафедри управління соціальними комунікаціями Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

ЕКОНОМІКА ДОЗВІЛЛЯ ДЛЯ ДІТЕЙ. ТЕАТРАЛЬНА СКЛАДОВА

Вистава — елемент ринку дозвілля, так само як інтернет, концерт, фестиваль, телебачення, радіо, похід у кіно або до парку розваг, заняття у гуртках за інтересами, виставки, екскурсії тощо.

Театр в Україні сьогодні — неприбуткова організація. Результати дослідження, проведеного з ініціативи Гільдії незалежних театрів, свідчать, що нині в Україні є понад 300 театрів різних форм власності (державні та приватні), понад 100 з них — в Києві. При цьому українські державні театри отримують від кількох сотень тисяч до десятків мільйонів гривень доходів, залежно від підпорядкування, втім структура цих доходів приблизно тотожна: «Державні театри (національні, обласні, муніципальні) отримують до 80-90% надходжень від державного бюджету відповідного рівня» [1]. Ще 10-40% надходять, наприклад, з продажу квитків.

За цього річного опитуванням Київського міжнародного інституту соціології, понад половина населення України не відвідує культурних заходів взагалі [2]. У першій трійці причин — висока вартість, брак вільного часу та обмежений доступ (через концентрацію у великих містах).

Якщо дорослі можуть ігнорувати культурне дозвілля, діти потребують програми. Культурна компетентність — одна з 11 ключових для Нової української школи (НУШ). На мистецьку освітню галузь у 1-4 класах заплановано по 70 годин на рік. Більше лише у мовно-літературної (315-350 годин на рік), математичної (140) та фізкультурної (105), на рівні — природнича [3]. Завдяки цьому очікується, що у четвертому класі дитина, серед іншого, «розрізняє види мультфільмів (мальований, ляльковий), театру (ляльковий, музичний) та хореографії (народна, класична, сучасна)» [4].

Десятий тиждень навчання у першому класі присвячений темі «Театр» і, серед іншого, передбачає похід на виставу [5].

Харківський ринок дозвілля для дітей пропонує значну кількість альтернатив. Ціни на деякі варіанти співставні. Наприклад, квиток у кіно та на виставу часто коштує однаково — 70 гривень, на атракціони Центрального парку культури та відпочинку ім. М. Горького — до 50 гривень. Кожен з цих видів діяльності має специфіку та в цілому не взаємозамінний. На одних і тих самих атракціонах можна кататися нескінченно, до вистави більші вимоги, але вибір не дуже великий — харківські державні театри пропонують «витриманий часом» продукт або ігнорують дитячу аудиторію [6].

З появою Українського культурного фонду незалежні театри отримали додаткову можливість для реалізації авторських проєктів, які передбачають сучасний драматургічний матеріал, залучення професіоналів і спеціалістів з інклюзії, а разом з цим — безоплатність для глядача [7]. Однак поза межами проєктного фінансування таким виставам буде надзвичайно складно забезпечити навіть самоокупність.

Список літератури: 1. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми [Електронний ресурс] / [С. Васильєв, І. Чужинова, О. Тукалевська та ін.] // ГО «Культурна Асамблея», КЖД «Софія». — 2018. — Режим доступу: <https://www.ukrainiantheater.com/post/doslidzhennya-ukrainsky-teatr-na-nashomu-saiti>. 2. Деякі аспекти культурних практик і культурної інфраструктури – результати всеукраїнського дослідження [Електронний ресурс] // ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення». — 2019. — Режим доступу: <http://samoorg.com.ua/blog/2019/03/14/deyaki-aspekti-kulturnih-praktik-i-kulturnoyi-infrastrukturi-rezultati-vseukrayinskogo-doslidzhennya/>. 3. Проєкт нового державного стандарту початкової загальної освіти. Додаток 1. Базовий навчальний план [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://newstandard.nus.org.ua/dodatok-1-bazovuj-navchalnyj-plan/>. 4. Проєкт нового державного стандарту початкової загальної освіти. Змістові лінії та конкретні очікувані результати. Мистецька освітня галузь [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://newstandard.nus.org.ua/zmistovi-liniyi-ta-konkretni-ochikuvani-rezultaty/mystetska-osvitnya-galuz/>. 5. Модельна навчальна програма для 1-го класу та навчально-методичні матеріали, тиждень 10, тема тижня: «Театр» [Електронний ресурс]. — 2017. — Режим доступу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden-10_Teatr-pdf-1.pdf. 6. Старкова Г. Театр — не для дітей [Електронний ресурс] / Ганна Старкова // Медиа група «Объектив». — 2019. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.objectiv.tv/subjectively/2019/11/11/teatr-ne-dlya-ditej/>. 7. Старкова Г. Вистави для дітей на харківському ринку дозвілля [Електронний ресурс] / Ганна Старкова

// Цензор.НЕТ. — 2019. — Режим доступу:
https://censor.net.ua/blogs/3159660/vistavi_dlya_dteyi_na_harkvskomu_rinku_dozvillya.